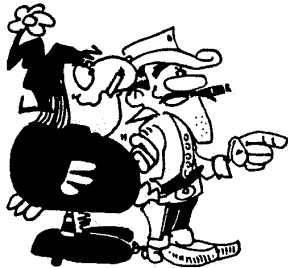

Mads Føk er et uafhængigt kommunikationsorgan for de studerende ved mat-fys faggruppen på Aarhus Universitet

Mads Føk finansieres af Studienævnet for 2-fagsuddannelser og udkommer 9 gange om året (afhængig af stofmængden!), som regel (altid) på fredage.

Uopfordrede indlæg modtages meget gerne, og de behøver ikke nødvendigvis være indskrevne (men det ses gerne). Vi ser helst at indlæg afleveres som ASCII-tekst, enten i L^AT_EX 2_ε-format eller som ren tekst.

Indlægene må gerne fremstå anonyme i bladet, men redaktionen skal vide, hvem der har skrevet dem. Skriv derfor navn og kontaktadresse på de indlæg, du afleverer!

Indlæg afleveres i Mads Føk's postbox på Matematisk Informationskontor, i Mads Føks postkasse ved Mat.Kant., afleveres til et af de nedenævnte redaktionsmedlemmer eller sendes til madsfoek@daimi.au.dk pr e-mail. Hvis man vil være sikker på, at indlægget kommer med i det førstkommande nummer, skal det afleveres før deadline (normalt fredag før klippe-klistre (står på kalenderen)).

Mads Føk har kontor i B11.

Indholdsfortegnelsen:

1. Forsiden
2. Den har forsiden på bagsiden
3. Leder
4. TÅGEKAMMERET
5. Debat
6. Debat
7. Debat
8. Samtale
10. Spis med Føk
12. Vor tegner tegner atter
13. Studievejledningen
14. Lokalt
15. Hetz
16. Poesi
17. Stjernerne
18. Saks fra Naturligvis
20. @lkymia
21. Saks fra Salon Magazine
24. Kalenderen

Mads Føk kan afhentes gratis følgende steder fra udgivelsesdagen og en uge frem:

Matematik: Ved Mat 11 opslagstavlen

Datalogi: På postboxene på R0

Fysik: På skranken udenfor informationen

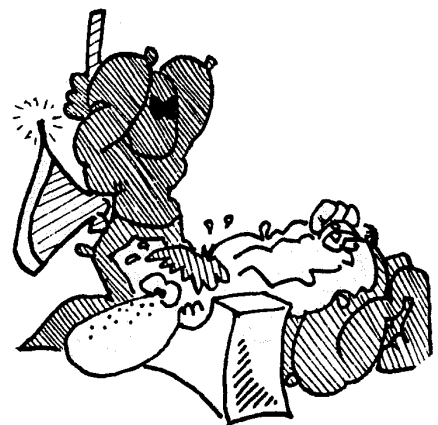
Kemi: Ved siden af informationen

Derefter v. henvendelse til et redaktionsmedlem!

Redaktionen :

Palle Jørgensen	Fys/Kem	Ansvarshavende
Niels O. Jensen	Dat/Mat	Grillbartender
Thomas Widmann	Ling/Dat	Ceremonimester
Knud H. M. Maegaard	Kem-Mol	Cheftegner
Peter Kaidin Frederiksen	Mat/Kem	Arkivar
Filippo Peder d'Andrea	Mol/Bio	Smagsløg
Michael Weidinger	Mat/Fys	Hagesmæk
Rasmus Damgaard Poulsen	Kem	Rum- og Tidsredaktør

Copyright Mads Føk 1999

Det sædvanlige redaktørævl...

Tag det bare helt roligt – selvom du har åbnet Mads Føk, er der ikke trukket 50 kroner på din printerkonto. Mads Føk er stadig en gratis ydelse overfor de studerende. Vi har ingen huller i økonomien, og har derfor ingen planer om at indføre brugerbetaling. Det var jo noget af et chok, at IMF havde indført brugerbetaling på brug af deres computere. Vi kører igen på i dette nummer med reportage-interviews, kantineanmeldelse og som noget nyt nu også et horoskop. Eksamen er overstået, og vi er atter i gang med et nyt semester, for ikke at sige allerede bagud i et nyt semesters pensum. Hvorom alt er, glæd dig over at Mads Føk er i fuld sving igen, omend vi modtager utroligt få indlæg udefra – end ikke vores fortrykte hetz-sedler i forrige nummer er blevet brugt særligt flittigt.

Noget helt andet er at vi denne gang må lade vores opgavehjørne udgå pga. sygdom. Vi lader derfor opgaven køre videre til næste gang. Vi vil desuden gerne have en argumentation for at jeres besvarelse er den bedste. Til opgavehjørnet sætter vi en døddelinie d.12 marts. Alt hvad der bliver afleveret efter denne dato, vil ikke blive medtaget i vores bedømmelse. Så skulle de der har afleveret sent denne gang, også have mulighed for at nå det.

Jeg er desuden blevet opfordret til at opfordre folk til at gå mere i filmklubben. De viser jo nogle særdeles fremragende film. Bla. kører de lige nu med en Kurosawa-kavalkade. Jeg må sige at jeg selv godt kan lide Kurosawa-film, og derfor vil anbefale folk at melde sig ind og se nogle af de film de viser. De kører desuden også en kavalkade hvor mad og kærlighed i forening er hovedtemaet. Der er der også flere anbefalelesesværdige film.

Jeg vil også pointere at jeg synes, at det er for dårligt at TÅGEKAMMERET ikke leverede en sang til studievejledningen, da de holdt reception i anledning af deres nye lokaler. Flotte lokaler for øvrigt, medmindre man lider af klaustrofobi, og derfor bedre kunne lide den gamle løsning.

Den gamle løsning var ét stort rum med små papvægge som adskillelse. En pudsig ting ved invielsen var da snoren skulle klippes over. Orla Hoppe spurgte hvor han skulle klippe, hvorefter svaret prompte kom: Snoren! En anden god ny ting er at man kan gå ind i forrummet og hente foldre etc. uden at man skal ind på selve kontoret.

En ting vi undrede os over, var at der nede på deres kontorer har mange kraftstrømsstik. Skal de nu også til at give folk elektrochok-behandling?

Studievejlederne er naturligvis meget glade for deres nye kontorer.

Desuden vil jeg pointere at vi gerne modtager indlæg, og tillige bringer dem. Da jeg ikke har særligt meget mere at skrive her i min leder, vil jeg nu skrive et eller andet meningsløst – for det første har det regnet i dag. For det andet kan jeg godt lide mus – som nogen jo godt ved i forvejen. Hvad de ikke véd, er at jeg også er til elefanter, så pas bare på!

And now to something completely different. A man with three buns. Nå, nu ikke flere Monty Python-citater.

Alt i alt vil jeg gerne byde jer velkommen til et nyt semester, og håber at I får stor fornøjelse ud af dette nummer af Føk.

André Lublin

TÅGEKAMMERET

Snigmord på min printerkonto – et spørgsmål om metode

Jeg er så heldig, at jeg har brugernavn på til computerne på Institut for Matematiske Fag, skønt jeg ikke er matematiker.

For at kunne skrive ud, hvis jeg har brug for det, her jeg en printerkonto. Fair nok – man har sin egen konto, så man selv betaler for sine udskrifter. Man indbetaler nogle penge på printerkontoen, så man kan printe ud. Man har sin egen konto, med ens egne penge. I mit tilfælde mine penge. Ikke instituttets penge, men mine penge, til at betale for mine udskrifter.

En morgen man kommer over på matematik for at se om der er kommet e-mails, hvilket der jo også var, finder man ud af at en af de e-mails man har fået er fra instituttet, om at der er trukket 50 kr på min printerkonto. Der er trukket 50 kr af mine penge – mine penge.

Pengene blev trukket fordi man nu har indført brugerbetaling, for brugen af computerne på matematik. Jeg skal ikke komme nærmere ind på min holdning til brugerbetaling

i denne artikel, men blot kommentere metoden.

Man trak penge ud af min printerkonto, til betaling af noget som jeg ikke er interesseret i at betale. Man spurgte ikke om det var i orden eller ej. Man gjorde det blot. Tog mine penge uden at spørge først.

Jeg er (heldigvis) i den situation, at jeg havde penge på kontoen. De der ikke havde penge (nok) på deres konto fik, da de loggede ind at vide at de skyldte 50 kroner. Hvis de ikke accepterede dette, blev deres brugernavn spærret. Hvis man havde personlige filer, uafleverede opgaver etc. liggende, kunne man ikke komme til dem. De var låst fast. Så ikke nok med at man forlangte brugerbetaling, man brugte også folks filer som gidsler.

Så kære IMF, en ting er at opkræve brugerbetaling for brug af computere, men det må da kunne gøres på en bedre måde. Dette her er simpelthen ikke rimeligt.

/P∇

Brugerbetaling på IMF

Det er tankevækkende, at når regeringen opfordrer til integration af IT i hele udnannelsessystemet, at man så på IMF tager et skridt i den modsatte retning.

De har nemlig indført brugerbetaling. 50 kr pr semester. Godt nok ikke meget, men det er princippet i, at de har gjort det. Det opfordrer jo ligefrem ikke til integration af IT i undervisningen. Man skræmmer måske ligefrem nye studerende, der ikke er vant til at have med computere at gøre, væk fra overhovedet at få adgang til computerne.

Man kan jo heller ikke længere, i forbindelse med undervisningen forvente at de studerende har adgang til computere, idet brugerbetalingen på computerne derved bliver til en undervisningsafgift, hvilket ikke er tilladt.

En andet ting er at de 50 kr pr semester, jo ikke er marginaludgiften pr. studerende. Det koster ikke 50 kr at få en ekstra studerende ind i systemet. Det koster reelt intet pr ekstra studerende, men det er måske heller ikke derfor at brugerbetalingen indføres . . .

Desuden er et en glidebane at komme ud

på. Hvad bliver det næste der indføres brugerbetaling på? Bliver der brugerbetaling på det elektriske lys? For brug af vandrehallen? – forhåbentlig ikke!

Nej – svaret må være at brugerbetalingen skal afskaffes. Hvis instituttet af en eller anden årsag mangler penge kan det ikke være meningen at de studerende skal betale. Det er ikke rimeligt at dem der har færrest penge, er dem der skal betale.

Sagen tog dog en mere positiv drejning, da studenterrepræsentanterne i studienævnet fik gennemført en principbeslutning om at studienævnet generelt er imod brugerbetaling. Sagen skal nu behandles i fakultetsrådet. Man må håbe at fakultetsrådet kan og vil bringe IMF til fornuft.

Vi er mange der håber på at denne opkrævning bliver en engangsforestilling – og meget gerne med tilbagebetaling af de opkrævede penge. Det må være den mest naturlige afslutning af sagen.

/PV

Store briller på Fysik

Som 1.dels-studerende på fysik oplever man en forholdsvis stor afstand mellem det stof som dækkes i teorikurserne, og det som benyttes i de tilknyttede laboratoriekurser. Grunden til at der er så stor afstand mellem teori- og laboratoriekurser er, at laboratoriekurserne kun er blevet overfladisk justeret i forbindelse med de seneste års justeringer af pensum på teorikurserne. Resultatet af uoverenstemmelsen er, at man som studerende gang på gang oplever at de resultater man efterprøver på laboratoriekurserne lige så godt kunne være trukket op af en høj hat, hvilket ikke er tilfredsstillende.

Resultaterne af de seneste evalueringer af 1.dels-laboratoriekurserne efterlader ingen tvivl: det er ikke acceptabelt at en hel årgang fysikstuderende er utilfredse med laboratoriekurserne; der er trods alt tale om folk som studerer fysik af interesse og som historisk set for en stor dels vedkommende vil ende med at skrive eksperimentelt speciale. Både Studienævnet og ledelsen på IFA har efterhånden accepteret, at en revision af laboratoriekurserne ikke kan udskydes i det uendelige, og har så småt taget hul på debatten om hvad der skal laves om.

Det er nu, at vi som studerende på IFA skal finde de store briller frem og, i samarbejde med de fastansatte, finde ud af hvad det overordnede formål med den samlede laboratorieuddannelse skal være. Skal laboratoriekurserne fortsat primært være 'værktøjsfag' efter kogeboogsprincippet, eller kunne man måske få lidt arbejdsglæde ind i uddannelsen for eksempel ved at gøre den bredere og lade de

studerende arbejde mere selvstændigt?

Jeg har naturligvis selv gjort mig nogle overvejelser om hvad jeg synes en ny formålsformulering bør indeholde, men hensigten med dette indlæg er ikke at slå til lyd for den; derimod ønsker jeg at opfordre både 1. og 2.dels studerende på fysik til i store ord at overveje hvad de mener man burde sigte imod. Sagen er jo den at de fastansatte ikke har nogen jordisk chance for at fornemme hvor skoen trykker blot på baggrund af nogle hastigt nedkradsede evalueringsskemaer: den viden har kun vi, de studerende, og vi skylder de kommende studenterårgange at bringe den videre.

En omstrukturering af laboratorieuddannelsen på fysik vil blive en stor og resourcekrævende opgave, som dog tilsyneladende ikke er til at komme udenom. Det ville ikke være hensigtsmæssigt at starte processen uden først nøje at overveje hvad de overordnede mål med den er, og her må vi som studerende gøre et stykke arbejde for at gøre vores indflydelse gældende. Der vil derfor indenfor den nærmeste fremtid blive indkaldt til et studentermøde hvor vi forhåbentligt kan få alle synspunkterne fra både studerende og fastansatte på banen. Indtil da er man velkommen til at kontakte undertegnede personligt eller via mail med strøtanker og andre indlæg til debatten.

Janus Wesenberg
jaw@ifau.dk

de fysikstuderendes repræsentant
i Studienævnet.

Hyggesnak med en foreningsformand

I min daglige gang på kemi stødte jeg en dag ind i Kim Johansen, som er Ph.D selv samme sted og så kunne jeg jo lige så godt spørge ham ud om et par ting. Kim er nemlig formand for Star Fleet Academy Aarhus Branch forkortet SFAAB (og udtalt ligeledes af den hårde kerne). Nogle vil måske nikke genkendende til den andre vil granske hjernebarken for oplysninger og finde den ligeså tom som fysisk instituts lokale til opbevaring af magnetiske monopoler. Foreningen består af Star Trek-entusiaster. Hvis man stadig er på bar bund, kan jeg yderligere oplyse, at Star Trek er en amerikansk rum- og fremtids-serie. Mere kan jeg ikke selv spytte ud med og derfor valgte jeg at få nogle spørgsmål besvaret.

Mads Føk: Hvordan startede foreningen?

KJ: For to et halvt år siden satte vor nuværende sekretær (en kvinde) nogle sedler op om at komme til møde og rundt regnet 15 mennesker dukkede op. På den måde blev foreningen stiftet. Foreningen løber rundt på den måde, at man betaler 125 kr pr. semester...

MF: (bryder ind) Lidt dyrt for studerende skulle man mene?

KJ: Nej, nej, for de går bl.a. til billige fadøl det hemmelige sted, vi holder møde.

MF: (Undertegnede kender stedet og synes derfor ved nærmere omtanke, at prisen er i orden).

KJ: Samme sted er der mulighed for at se film eller afsnit af serien og det gør vi så. 3 stykker afsnit hver gang vi mødes, som er hver anden uge.

MF: jamen, har I så ikke fået set alle afsnit?

KJ: (Et smil breder sig over Kims ansigt). Nej, lad mig nu se... Der er 4 serier. I den første blev der avet 79 afsnit, anden 179, næste 120, ... (tænke, tænke) alt i alt er der vel godt 500 afsnit. Summa sumarum. Vi har endnu

ikke set det samme afsnit 2 gange.

MF: Hvad laver I ellers på møderne?

KJ: Hvert halve år er der mesterskab...

MF: ??????

KJ: ...Vi laver en gætteleg der omhandler Star Trek. Og den, der svarer flest rigtige, har vundet.

MF: Ganske simpelt, men hvem laver spørgsmålene?

KJ: Det plejer at være den foregående vinder. På den måde er det desværre blevet sådan, at det er de samme to, der står for mesterskabet. (Inden jeg når at spørge, bekræfter Kim min anelse) Jeg må indrømme, at jeg har lavet mesterskabet et par gange.

MF: Tilbyder I andet?

KJ: Ja. godt nok sender tv-Danmark den anden serie, men der laves stadig helt nye afsnit og dem kan man købe på video. Det er der selvfølgelig nogle, der gør, så vi kan se dem. Uniformer og lignende tilbehør kan vi ligeledes få rabat på.

MF: Vil det sige, at man skal gå op i Star Trek med liv og sjæl?

KJ: Nej, foreningen er for alle. Og alle grader af besathed. Men der findes da folk, der har alt udstyr.

MF: Jeg lagde mærke til foreningen, da der var præmiere på filmen First Contact. Da var der en masse medieomtale, hvor I var med. Var det noget I selv sørgede for, eller blev klubben kontaktet.

KJ: Faktisk var det Århus Stiftstidende, der først fandt frem til os. Siden har det været en blanding. Så vi har både været i fjernsyn og avis 3 gange.

SFAAB

"Prepare to be assimilated"

MF: Hvem består foreningen egentlig af?

KJ: Vi 20-25 medlemmer repræsenterer et bredt udsnit af befolkningen mellem 18 og 30 år. Vi er kommet ud over at bare være folk fra uni.

MF: Også kønsmæssigt?

KJ: Kønsfordelingen er ikke så heldig. Men den kunne sagtens være mere uheldig!

MF: Undskyld, men er I ikke mest folk fra naturvidenskab?

KJ:... I sidste ende må jeg nok indrømme, at det mest, men ikke helt, er sådan.

MF: Hvad får folk til at se serien?

KJ: Der er mange svar. Men serien har en rød tråd og indeholder det hele. Rumskibe, personskildringer, kærlighed... Måske ikke så meget kærlighed alligevel.

MF: Er serien stadig noget værd, eller er det det originale, der er bedst?

KJ: Selvfølgelig svinger den i kvalitet. Det har den hele tiden gjort. Så den er bestemt stadig værd at se. Det er ligesom filmene. De er ikke altid lige villige til at komme til Danmark. Når der har været en mindre velbesøgt, er importørerne ikke så villige, men den sidste, da den endelig kom, var alligevel en succes. Men i USA går de altid godt.

MF: har du et sidste ord?

KJ: Hvorfor har du ikke spurgt, om vi er nørdet? Det gør alle andre.

MF: Jamen, det ved jeg jo I er (jeg kunne ikke lade være)!

KJ:... Jeg plejer at fortælle, at vi er entusiaster.

Yderligere information fås ved enten at ringe eller majle til Kim på følgende muligheder:

Tlf: 86159940. Mail: kimchen@kemi.aau.dk

/Kaidin

Besøg på Statsbiblioteket

En smuk vinterdag, hvor solen stråler fik de sidste snerester til at glitre i kulden, begav seks af Mads Føks håndgangne mænd sig ud på en farlig færd: Vi ville undersøge, om man på Statsbiblioteket også kan få andet end bøger.

Vi gik ind gennem den store svingdør, og fik straks øje på kantinen på højre hånd. Uden for kantinen står hyggelige små runde borde, hvor folk kan sidde og drikke kaffe, og ved indgangen hænger tydelige prislister, så man på forhånd kan se, om man har penge nok med.

Omkring maden hænger store skilte, der hævder, at maden er økologisk og leveret af *JRS Catering Service*.

Den bagerste halvdel af kantinen er forbeholdt ansatte ved Statsbiblioteket, men der er ingen røgfri zoner – dog er rygning forbudt mellem 11.30 og 13.00. Der hænger en del malerier på væggene, men udsigten er meget dårlig, idet man kun kan se en terrasse og nogle vinduer; der var dog tegn på, at man om sommeren kan sætte sig derud med sin mad. Planter er der desværre ikke mange af, bordene er hvide og beskidte, ligesom akustikken er dårlig. Klientellet er læsende og sidder alene eller i små grupper.

Vi valgte to flødekager, tre stykker ærtetærte, tre økologiske boller, et stykke gratineret smørrebrød, en skål salat, en ostemad, tre stykker hjemmebagt kage, en flute med skinke og ost, et halvt stykke rugbrød med svinekam, en flute med rullepølse og en portion fiskerulle med pasta, og dertil en ramlösa, to kvarte skummetmælk, en kvart kærnemælk og to flasker økologisk solbærsaft. For dette måtte vi slippe den nette sum af 191,50 kr.

Betjeningen er faktisk højst uprofessionel: En stor mand i perfekt kokkeuniform troner ved kassen, men for en af os gik han i stå midt i sammentællingen og gloede bare dumt: »Jeg er blevet forvirret,« mumlede han. Efter noget tid fandt han dog ud af en pris. Den næste prøvespiser var ude for at skulle betale 81,25 for en smule mad. Da han brokkede sig, fik han dog prisen nedsat til 33 kroner, men det var ikke noget, som betjeningen selv tog initiativ til. Et lille lyspunkt var dog, at de tog mod Dankort.

Bestikket er yderst dårligt til at åbne flasker med p.g.a. de afrundede kanter. Salt og peber står ikke på bordene, men ligger halvt skjult i hygiejniske engangsbeholdere ved kassen, men det overså de fleste.

Men til maden! Ærtetærten smagte godt, den var fint krydret (efter en prøvespisers mening var der dog lidt for meget basilikum), men lunken og slatten. De økologiske boller smagte fint, men havde desværre en så hård skorpe, at det krævede sine tænder at bide gennem den. Det gratinerede smørrebrød med champignon og ost var tørt, men smagfuldt. Salatbaren havde ikke noget stort udvalg, og det meste virkede smågammelt og slattent – dog havde de kogte bønner en virkelig god smag. Ostemadden var flot pyntet med ananas, men selve osten var gummiagtig. Flutesene var noget af det bedste, især blev der brugt en lækker rullepølse i den ene. Derimod var svinekammen utilgiveligt tør. Dagens ret, der hed fiskerulle med pasta i karrysovs, var ganske udmærket, men fisken smagte ikke af fisk, og ligesom de fleste lunke retter og kolde drikkevarer var den mere lunken, end godt er.

Lyspunktet var helt klart kagerne. De var alle gode, dog var flødekagerne lige lovligt slaskede, og chokoladekagen lidt for tør, men smagen var virkelig god. Dertil kan man vælge økologisk kaffe, hvad vi dog ikke gjorde.

Da vi skulle af med vores brugte service, var det næsten umuligt, da afsætningsbordet var fyldt op, hvilket set sammen med de beskidte borde efterlader et lidt beskidt indtryk

på nethinden.

Selvom der bestemt er lyspunkter, såsom den økologiske mad, et kønt, læsende klientel og gode kager, er der for mange drawbacks. Statsbibliotekets kantine må derfor nøjes med halvanden Mads Føk-hue...

/Widmann

Vor tegner tegner atter

Nyt fra Studievejledningen

I år er år ét for studievejledningen. Vi har fået de gamle forhadte skillevægge fjernet, og i stedet er der nu to små kontorer, så der er mulighed for reelle private samtaler, og det er jo en stor ting. I samme åndedrag vil vi takke for opmærksomheden ved receptionen, det er altid rart at blive fejret.

Mentor

Det nye semester er over os, og det betyder blandt andet, at der endnu engang er udenlandske studerende på vej. Hvis du har lyst til at hjælpe en eller flere med at finde sig til rette og hjælpe med de praktiske og administrative ting, der er i forbindelse med et nyt land og nyt universitet, så kan du henvende dig til studievejledningen, der varetager ansættelsen af mentorer. Stillingen er normeret til 10 timer pr. udenlandsk studerende, der modtages.

Læsegruppeservice

Vi vil også opfordre til at bruge vores udmærkede læsegruppe-kontaktsservice, hvis du har lyst til at få dig en læsegruppe i et eller andet fag. Vi har oprettet en mappe, hvori man kan skrive sig på en liste, hvis man har

lyst til at kontakte/få kontakt af andre, der skal op i en eksamen. Alle er meget velkomne til at benytte sig af mappen, lige meget hvilke eksaminer, det drejer sig om.

Eksamenstilmelding

Der er tilmelding til sommereksamen i perioden 1.-15. marts. Hvis I har fået et brev fra studiekontoret om de kurser, I er tilmeldt eksamen i, og der er nogle, der mangler, skal I kun tilmelde jer eksamen i de kurser, I *ikke* er tilmeldt i.

Træffetider

I forbindelse med det nye semester, har vi fået nye træffetider. De er:

Mandag Mette (mat-øk/statistik)

Tirsdag Bie (kemi)

Onsdag Sara (datalogi)

Torsdag Jytte (fysik & astronomi)

Fredag Niels (matematik & datalogi)

Alle dage er træffetiden 10.30-14.00, og mellem 14.00 og 15.00 kan vi træffes på tlf.: 8942 3188

Studievejledningen

Er vort studium politisk korrekt?

Min indre dyreelsker har lidt et store tab, efter jeg startede på universitetet. Selvfølgelig vil de flestes erfaringer med livet ende med konklusionen, at verden er ond og at man næste dag enten bliver ædt af en hund, bliver observeret af en amerikansk spionsatellit i en dejlig intim situation eller pludselig, men for sent, opdager en meteor har besluttet på at ramme en.

Derfor valgte jeg naturvidenskab, en teoretisk indfaldsvinkel, for at glemme livets besværligheder. Kemien, som jeg studerer, bærer dog en hvis del af verdens svineri. Men det er jo organikere og andre kagekoners skyld. Næ, tænkte jeg, med en teoretisk indfaldsvinkel til en teoretisk indfaldsvinkel, kan verden da ikke skades. Men nej! A6 på kemi som bl.a. omhandler NMR-teori har åbenbart den svaghed, at pensum kan bruges i praksis. Jeg er dybt forarget. Se nu bare følgende eksempel:

Hvordan ville De føle at blive ekstraheret med 105 - 1 af deres artsfæller. Og så i benzen! Mon ikke forsøget blev udført mange gange, så tabstallene i virkeligheden er meget højere? Mon de gik glade i døden for naturvidenskaben? Jeg tvivler og anlagde en mindelund i min altankasse for at mindes deres misbrugte liv.

Så fik jeg Stat- α . Et fag på hørende til matematik og jeg troede derfor, at det var ganske uskadeligt. Men nej. Jeg begynder at forstå, hvorfor statistik er en selvstændig afdeling. De er virkelig nogle af de onde!

Hvad skal man da ellers sige til dette?:

For at vi studerende skulle lave TØ har de ladet 183 mus aflive på det grusomste. Kunne man ikke bare måle om halelængden var normalfordelt? Var det nødvendigt med disse grusomheder og nyder opgavestillerne deres opgaver? Efter denne opgave blev min stuebirk ligeledes lavet til mindelund. Der er ganske mange lignende eksempler på studiets

ondskab og jeg var indstillet på at kræve psykologhjælp på universitets regning, men havde så forleden dag en indre oplevelse, hvor jeg lissom fik mening med det hele. Når selv de højere læreranstalter må, har jeg ligeledes taget verdens ondskab til mig. Flygter ikke længere fra den. Mine mindelunde er forlængst borte og jeg ser fra nu af frem til hver eneste TØ, hvor jeg bliver ganske skuffet, hvis opgaverne ikke omhandler død og ødelæggelse.

/Kaidin

For at sammenligne virkningen 2 slags tyfusbakterier, 9D og DSC1, har 50 mus fået indsprøjtet 9D-bakterien og 133 mus DSC1-bakterien. Nedenstående tabel viser resultatet af eksperimentet. For hver af de 2 bakteriestammer er angivet antallet af mus, der døde 0 døgn, 1 døgn, 2 døgn osv. efter indsprøjtningen.

Faraomyren er i de senere år blevet indslæbt fra troperne til tempererede egne. Den er også fundet i Danmark, hvor den dog bukkes under i kolde vintre. Den holder mest til i beboelse, hvor dens gnaveri forårsager store ødelæggelser. [...] Den faraomyre, der finder noget spiseligt, afsætter et duftspor, som leder artsfæller til stedet. Faraomyren må kunne findes og bekæmpes selektivt ved at tiltrække den med syntetisk fremstillet afmærkningsstof. Det er nu lykkedes at isolere og identificere stoffet. Ca. 10^5 arbejdsmyrer blev ekstraheret med benzen. Ekstraktet blev gaschromatograferet. Et hold levende myrer udvalgte den aktive fraktion, der udgjorde $7\mu\text{g}$ og kaldtes faranal.

Da vi i Føk aldrig kan få nok af Hetz, er her nogle praktiske små snipper, så når nogen siger noget dumt, kan du bare rive den af, skrive det ned, og smide den i vores postkasse!

Hetz din nabo, før din nabo hetzer dig!

Kilde:

Navn:

Fortalelse:

Kilde:

Navn:

Fortalelse:

Kilde:

Navn:

Fortalelse:

Kilde:

Navn:

Fortalelse:

Kilde:

Navn:

Fortalelse:

Kilde:

Navn:

Fortalelse:

Vågn op!

*Jeg véd det kan være trist
og nogle gange ulideligt
at hænge til optøning
på verdens tørresnor.*

*Men hop ned
og slå en stribe
mod alt hinsides det grønne
element.*

*Måske lykkedes det ikke nu
men engang sker det
at du slår hul på livet
og begynder at leve.*

*Smelt isen omkring dine vinger
og flyv mod sanserusen.*

*Jeg føler mig som nyfødt
og hvid som en uendelig
maskeret
Svanefugl.*

*Nu véd jeg
hvor eksistensen begynder.*

Søren Bengtsen

Horoskop

Stenbukken For mange kokke fordærver maden. Du vil derfor få en maveforgiftning. Når du er kommet dig over din maveforgiftning, vil du finde ud af at der er trukket 50 kroner på din printerkonto.

Vandmanden En giftig ål vil kravle ind igennem din brevsprække, og dræbe din kat. En god nyhed er at du kan sælge din afdøde kat til lørdagskylingefabrikken. I øvrigt er der trukket 50 kroner på din printerkonto.

Fiskene Du vinder førstepræmie i lotto. Desværre skal du dele præmien med 11 millioner andre. Da dette giver en præmiesum på under én krone, rundes det ned til nul. I øvrigt er der trukket 50 kroner på din printerkonto.

Vædderen Da denne måned bliver så ufattelig kedeelig for dig vil vi helt undlade at skrive andet end at der i øvrigt er trukket 50 kroner på din printerkonto.

Tyren Du vil i løbet af måneden finde ud af at en eller anden, har vendt samtlig mursten i den bygning du bor i, på hovedet. Ydermere skal der anlægges en tisporet motorvej i din entré. I øvrigt er der trukket 50 kroner på din printerkonto.

Tvillingerne Denne måned bliver lige så kedelig som alle andre. Der sker absolut intet spændende. Det mest spændende i dit liv denne måned bliver fysik 212 ugesedlen uge 10. I øvrigt er der trukket 50 kroner på din printerkonto.

Krebsen Du vil i denne måned måske komme ud for store udfordringer. Du vil tage

kampen op eller give op. Udfaldet kan du ikke vide på forhånd. Fat mod! I øvrigt er der trukket 50 kroner på din printerkonto.

Løven Du vil i løbet af måneden finde ud af at fysik 212-eksamen blot var rent fup. I løbet af måneden vil du modtage en invitation til at medvirke i TV-showet, hvor fupnummeret afsløres. I øvrigt er der trukket 50 kroner på din printerkonto.

Jomfruen En dag du står og piller hvidløg, mærker du at du ikke kan tåle dem. Ved at kigge i kirkebøgerne vil du finde ud af at en af dine forfædre var vampyrer. I øvrigt er der trukket 50 kroner på din printerkonto.

Vægten Du finder ud af at du i virkeligheden er født i tvillingerne. I øvrigt er der trukket 50 kroner på din printerkonto.

Skorpionen Du vil i løbet af måneden købe mælk og brød. Vise dage vil du også spise aftensmad. Dette vil være det mest interessante i dit liv i løbet af måneden. I øvrigt er der trukket 50 kroner på din printerkonto.

Skytten Den lørdagskylling, du spiste forrige uge, viser sig at være kattekød. Du får derfor et sagsanlæg fra kattens værn. For at gøre bod på skaden skal du trylle en høne om til en kat. I øvrigt er der trukket 50 kroner på din printerkonto.

/PV

Om bognumre, varenumre, personnumre, fejlfinding og talteori

Hver eneste bog, der udgives, har sit eget International Standard Book Number og dette tal spiller en vigtig rolle i hele markedsføringsprocessen: Ved lagerkontrol, bestilling, forsendelse, prissætning og betaling.

ISBN-systemet er et eksempel på dagligdags anvendelse af fejlfindende og fejlrettende koder. Sådanne koder kendes fra det daglige sprog. De virker ved såkaldt redundans, dvs. ekstra, "overflødig" information, som tjener som korrektionsmulighed. Masser af trykfejl i aviserne giver anledning til et billigt grin men ikke til misforståelser. Hvis vejrudsigten lover "rogn i morgen" er der tilstrækkelig redundans i situationen til, at vi forstår, hvad den korrekte vejrudsigt er. Men hvis der står, at en vis dansk kvindes fornavn er An-nå, kan man se, der er noget galt, men ikke umiddelbart fejlrette. Hedder hun Anne, Anni eller Anna?

Bøgerne

Det drejer sig altså om pålidelige informationsoverførelser og systemet fungerer principielt sådan her:

- Informationen foreligger i standardiseret numerisk form, f.eks. som et ISBN.
- Kodeordet indeholder tillige et eller flere tjekcifre.

Tjekcifferet er regnet ud efter ganske bestemte regler og sætter modtageren af kodeordet i stand til at kontrollere, om der er fejl i kodeordet. Altså, man har en fejlfindende kode. Visse systemer kan også konstatere, hvad det korrekte kodeord er, i så fald har man en fejlrettende kode.

ISBN er et 10-cifret tal $x_1x_2\dots x_{10}$, som entydigt bestemmer bogen. Cifrene kan være hele tal $0, 1, \dots, 9$. Et ISBN indeholder, fra

venstre mod højre, oplysninger om udgivelseslandet, forlaget og bogens eget nummer. F.eks. har Danmark cifrene 87, mens USA og England deles om tallet 0. De næste to eller tre cifre angiver forlaget (Polyteknisk Forlag er 502). Tilbage er 4 – 7 cifre til at angive den enkelte bog. Endelig er det sidste ciffer x_{10} et tjekciffer.

Et tjekciffer bruges til fejlfinding. I et ISBN vælges x_{10} så $x_1 + 2x_2 + \dots + 10x_{10} = 0 \pmod{11}$ (deleligt med 11).

Tjekcifferet x_{10} kan være $0, 1, \dots, 10$. For at fastholde cifferantallet bruger man romertallet X til at betegne tjekcifferværdien 10.

Når man har valgt at regne modulo 11, er det dels fordi 11 er større end de cifre, der kan forekomme i et ISBN, og dels fordi 11 er et primtal. Hermed kommer man ind på talteori, hvilket viser at en disciplin, der har været dyrket for dens egen skyld, viser sig at have nytte senere hen.

ISBN

Når man skal udregne tjekcifferet x_{10} i et ISBN, regnes altså den vægtede tværsom ud, hvor det i 'te ciffer får vægten i . Man er nu i stand til at konstatere alle fejl i et enkelt ciffer. For at indse det, kan man gøre følgende: Lad os om ISBN $x_1x_2\dots x_{10}$ antage, at cifferet x_k er blevet fejllæst som y_k . Der gælder altså at $y_k = x_k + f$ hvor $f = 0$ er fejlen.

I den vægtede tværsom bidrager f da med kf og da det sande ISBNs vægtede tværsom er et multiplum af 11, er det falske ISBNs tværsom kf . Da k og f er hele tal mellem 1 og 10 og 11 et primtal, er det ikke muligt for kf at være et multiplum af 11. Altså opdages fejlen, så et beskadiget ciffer kan rekonstrueres.

En anden fejlmulighed består i ombytningen af to cifre. Denne fejl er typisk ved fejlkopiering af et ISBN. Fejlen vil dog opdages. Dette kan indses på følgende måde:

Antag, at det 10-cifrede tal $x_1x_2\dots x_j\dots x_k\dots x_{10}$ er et ISBN, som er blevet fejlskrevet som $x_1x_2\dots x_k\dots x_j\dots x_{10}$. Den vægtede tværsom af dette tal er $x_1 + 2x_2 + \dots + kx_j + \dots + jx_k + \dots + 10x_{10}$.

Trækkes den rigtige tværsom fra, fås $kx_k + jx_j - (jx_k + kx_j)$ så den numeriske afvigelse er $(j+k)|x_j - x_k|$.

Fejlen opdages, hvis dette tal ikke er et multiplum af 11. Men af samme grund som før, da både $j-k$ og $|x_j - x_k|$ er tal mellem 1 og 10, kan produktet ikke være et multiplum af 11.

EAN

EAN står for European Article Number. Et sådan tal står i den stregkode, som alle supermarkedvarer har.

En vares stregkode læses ved kassen af en laserlysstråle. Kasseapparatets computer tjekker det læste nummer på følgende vis:

Et EAN er et 13-cifret tal $x_1x_2\dots x_{13}$ hvor hvert ciffer kan antage værdierne 0, 1, ..., 9. Ligesom ISBN indeholder et EAN oplysninger om varens oprindelsesland, producenten og varenummeret. Det sidste ciffer x_{13} er et tjekciffer. Det udregnes ved kravet $x_1 + x_3 + x_5 + x_7 + x_9 + x_{11} + x_{13} + 3(x_2 + x_4 + x_6 + x_8 + x_{10} + x_{12}) = 0 \pmod{10}$.

Dette tjek vil opdage alle fejl i et enkelt ciffer: Hvis et enkelt ciffer er forkert, vil denne afvigelse fra det korrekte blive multipliceret med 1 eller 3, når tværsommen regnes ud og resultatet kan da ikke være et multiplum af 10.

Modsat ISBN kan visse ombytninger af nabocifre slippe igennem. For at give et konkret eksempel kan man se på de to første

cifre i et EAN x_1 og x_2 . Disse to cifre bidrager til den vægtede tværsom med beløbet $x_1 + 3x_2$. Hvis de er byttet om, giver de i stedet $x_2 + 3x_1$, så ændringen i den vægtede tværsom er $2(x_1 - x_2)$. Det betyder, at hvis x_1 og x_2 afviger med 5 fra hinanden, vil vægtede tværsom stadig være et multiplum af 10. Miseren opstår fordi, det valgte 10 ikke er et primtal.

Hvorfor bruger EAN da regning modulo 10? Formodentlig fordi det er væsentligst at benytte regning modulo et tal, der er større end de forekommende cifre og dermed ikke selv kan forekomme som ciffer eller som fejl. Ydermere slipper man for den skønhedsplet, som ISBN har, at tjekcifferet 10 kan forekomme og det nødvendiggør brugen af et ekstra symbol X. Dette undgås dog i CPR-numre, der også tjekker ved regning modulo 11.

CPR

Et CPR-nummer er et 10-cifret tal, og hver person i Danmark har et. De første 6 cifre angiver personens fødselsdag og de sidste fire et løbenummer. I løbenummeret indbygges en del information: Af sidste ciffer kan man se personens køn, af første om personen er født i det 19. eller 20. århundrede. Et ciffer > 4 angiver, at personen er født før år 1900. Endvidere er der en tværsumsalgoritme for personnumre. Cifrene $c_1c_2\dots c_{10}$ tildeles vægtene, så $4c_1 + 3c_2 + 2c_3 + 7c_4 + 6c_5 + 5c_6 + 4c_7 + 3c_8 + 2c_9 + c_{10} = 0 \pmod{11}$.

Af samme årsager som ISBN findes fejl i enkelte cifre altid. Der er selvfølgelig andre tjekmuligheder: De første 6 cifre skal jo være en dato. Bemærk at faktisk ikke alle fejl vil blive fundet! I løbenummeret har man adskillige cifre at råde over, så det ikke længere er nødvendigt at benytte et ekstra symbol X.

/Kjeld Bagger Laursen & Føk

The Digital Reformation

In 1517, Martin Luther ignited the Protestant Reformation with his assertion that no worldly power had the right to interpose itself between the individual and God. Nearly 500 years later, Linus Torvalds is insisting nobody should get between us and our CPUs, either. The Digital Reformation is here.

In Luther's Day, the Roman Catholic Church had a near-monopoly on the cultural, intellectual and spiritual life of Europe. But the principal source text informing that life – the Bible – was off limits to ordinary people. Sixteenth-century Bibles were written in Latin, a language known only to the priesthood and a few other elites. Translations into more commonly spoken languages were rare.

Needless to say, this situation suited the church just fine; Rome had been quite successful in parlaying its proprietary access to the Word of God into formidable economic power. The church was on a roll. Even the hereafter was becoming a Vatican profit center; purgatorial sentences could be commuted by clerical intercession with the purchase of a papal indulgence.

Nobody likes to be exploited.

Whenever an abusive power elite monopolizes one of life's essentials and offers it at ever-greater expense, people eventually get around to weighing that price against the cost of producing it themselves. And whether that essential is salvation or operating system source code, when the scales tip, people will find a way.

Martin Luther began his career as a simple Catholic priest living far from Rome. He would eventually challenge the entire range of church doctrine and papal authority, but his reformation began by questioning the idea that timely salvation could be brokered by the church in the form of indulgences. Such egalitarian, anti-authoritarian habits of thought eventually led him to more general

assertions, like the right of individual conscience over papal authority, the freedom of Christians everywhere from all "priest-craft" and direct access to the word of God via translation of the Bible into the language of common people.

Most importantly, Luther sought to shift the power of spiritual authority back to where he felt it belonged: in the hands of the flock. Dissolving the clergy-congregation distinction, he declared the minister to be "one who, out of the body of the universal priesthood of man, has been set aside to perform a particular office." The cleric's proprietary access to the core sacraments was revoked in Luther's prescription that "the wine as well as the bread should be given to the laity."

Linus Torvalds is an information-age reformer cut from the same cloth. Like Luther, his journey began while studying for ordination into the modern priesthood of computer scientists at the University of Helsinki – far from the seats of power in Redmond and Silicon Valley. Also like Luther, he had a divine, slightly nutty idea to remove the intervening bureaucracies and put ordinary folks in a direct relationship to a higher power – in this case, their computers. Dissolving the programmer-user distinction, he encouraged ordinary people to participate in the development of their computing environment. And just as Luther sought to make the entire sacramental shebang – the wine, the bread and the translated Word – available to the hoi polloi, Linus seeks to revoke the developer's proprietary access to the OS, insisting that the full operating system source code be delivered – without cost – to every ordinary Joe at the desktop.

Just as in 1521, this radical idea turned the world on its head. Linux – Torvalds' free UNIX-like operating system for Intel-based computers, among others – may well prove

Saks fra Salon Magazine

to be the most threatening thing the digital Powers That Be have ever seen. It's nifty, it's compact, by all accounts it networks better and crashes less than Microsoft NT and it's free. Source code and development environment are included; if you have the inclination or the need, feel free to fix, hack or extend it any way you like. Why? Because Torvalds wants to shift the power back in your direction. Because Torvalds' God, like Luther's, wants you to know Him on a first-name basis.

The Microsoft papacy is not amused.

Bill Gates has reaped one of the biggest fortunes in history by maintaining a proprietary lock on the most important source text – the operating system – in the lives of nearly every computer user on the planet. Like any sovereign of papal dimensions, he likes things the way they are. He has a vested interest in keeping the rules of the game intact – rules written by him that ensure that he will continue to write the rules. The only thing that could possibly threaten his reign is for someone to come along and question the assumptions and change the rules – in short, to bring about a reformation.

Pope Gates I clearly dominates the “I make the OS and you give me the money” game. Up until now, it's been the only game in town. But what possible response could he offer to Torvalds' “I'll give you a great OS, plus sources – have a nice day” game? No more commercial motivation, no more iron-fisted control over the source text, no more programmer-user bifurcation. New game, your Holiness.

Luther's Reformation earned him more than the approval and gratitude of Christians throughout Europe; it also brought the support of a number of Saxony's power elite who were weary of papal taxes and pompous church bureaucrats. Like their Saxon counterparts of old, 20th century digital princes – technology directors of Fortune 500 companies – are also more than a little tired of paying tribute to Redmond and being kept in the dark by Microsoft technocrats. They

will go to great lengths to explore credible alternatives. Like Luther before him, Torvalds is the darling of anybody who hates the pope – and lots of people seem to hate the pope these days. Linux is already running on millions of machines, and support is building by the day.

The historical record shows a surge of real fanaticism as Luther's reformation advanced. So much, in fact, that Luther's later years were spent as much in tempering the enthusiasm of his more radical disciples as in defending his ideas against detractors in Rome. Torvalds' disciples also show the earmarks of the true believer: Giddy with empowerment, but with the memory of oppression yet fresh in their minds, they gleam with ideological fervor. This style of unbridled zeal led some of Luther's true believers to propose more radical extensions of his reforms, like the “slaughter of the ungodly.” We can only hope that Linux sectarians will propose more moderate courses of action.

I had a chance to mingle with the faithful at a recent meeting of the Silicon Valley Linux User's Group, or “SVLUG.” The group meets the first Wednesday evening of each month, and Cisco Systems had volunteered to host this particular convergence. This seemed simple enough – until I arrived and realized that Cisco's headquarters is the size of a medium-sized town. But despite Cisco's mazelike layout, SVLUG wasn't hard for me to find; I wandered through the parking lots for about two minutes before I spotted a guy wearing a T-shirt that read CRAZED LINUX ZEALOT. So much for moderation, I thought, and followed him to one of Cisco's jumbo-sized conference rooms.

What I found there was distantly familiar to me: three or four hundred young, bright, mostly under-socialized males with the same focused, almost manic intensity that was going around in the late '70s and early '80s when their techie predecessors were cobbling together the first home-grown PCs. I hadn't seen this kind of organized monomania in 20

Saks fra Salon Magazine

years; it was, in a way, like a return to childhood. Infectious, fun, it reminded me of why I first fell in love with computing. My inner cynic was, at least for a few minutes, at a loss for words. The atmosphere was infused with the same underground, subversive edge: lots of in-jokes, secret semaphores and revolution rhetoric. Anti-Microsoft rhetoric, too. Not only was it up-front and out in the open, it seemed like the load-bearing member in the structure of underlying assumptions.

I wondered if Linux gatherings the world over were marked by the same enthusiasm and energy as this one. I supposed that as distance from the Silicon Valley increased, it would be harder to match the zeal and organization that this, the biggest regional con-

centration of digit-heads on the planet, could yield.

Yet that appears not to be so. The Denmark Linux User's Group, for example, is substantially bigger than SVLUG. Like Luther's, Torvalds' Reformation seems to be growing most quickly in the provinces – perhaps because that's where people have the most to gain from a redistribution of power.

Of course, Luther's pope – or his descendant, anyway – is still around. But he sure doesn't call the shots as he once did. And if the present cycle of reformation works out the same way, Linus' pope is in for some serious downward revision of his powers, too.

Thomas Scoville

Kalenderen

- Fredag d. 26. februar : TÅGEKAMMERET, @lkymia, Chaos og Biogas holder karneval i MatKant og Vandrehallen.
- Torsdag d. 4. marts : DK-TUG holder L^AT_EX-introduktion for alle interesserede.
- Fredag d. 12. marts : @lkymia holder fest. Nogle kemikere bliver fulde.
- Lørdag d. 13. marts : Unigruppen holder fest i Stakladen. Pris: 110 kr.
- Onsdag d. 17. marts : TÅGEKAMMERET holder Verdens Kedeligste Foredrag
- Fredag d. 19. marts : Dødlinie på Føk nr. 6.
- Lørdag d. 20. marts : Redaktøren fylder toogtyve år.
- Fredag d. 26. marts : TÅGEKAMMERET og tysk holder Forårsfest i MatKant. Bier vom Faß!
- Torsdag d. 1. april : Store Ærlighedsdag.
- Onsdag d. 14. april : MFSR og AKS holder debatmøde om studiestruktur.
- Onsdag d. 17. marts : Jorden fylder 5.000.000.000 år. Surprisefest i FysAud kl. 9.
- April : Socialdemokratiet får 10% i en Sonar-måling.
- Maj : Socialdemokratiet får 1% i en Gallup-måling.
- Torsdag d. 10. juni : Valg til EU-parlamentet. Socialdemokratiet får 0,1% af stemmerne.
- Onsdag d. 13. oktober : Folketingsvalg. Socialdemokratiet får –17% af stemmerne. Højesteret beslutter, at der derfor i Folketinget skal sidde 30 mand, der skal modarbejde Socialdemokratiets synspunkter.
- 2002 : Valg til Folketinget. Socialdemokratiet får –127% af stemmerne. Der sidder altså nu 222 mand i Folketinget med det ene formål at modarbejde Socialdemokratiet.
- 2005 : Alle danskere bliver negative folketingsmedlemmer for Socialdemokratiet.
- 2011 : Alle mennesker er nu antisocialdemokrater.
- 2015 : Antisocialdemokratiet er nu enerådende i hele galaksen.
- 2021 : Universet kollapse p.g.a. mængden af antisocialdemokrater – også kaldet “The Big Crunch”.